

Ka Sulat ni Pablu te Matig-Pilipus

Igpewun-a

Ka seini se sulat ni Pablu, impeuyan din diye te migmalintutuu diye te Pilipus ne sakup te prubinsya te Masidunya (Me Himu 16:6-40). Sika ne punduk te migmalintutuu ka an-anayan ne impes-ek ni Pablu diye te nasud te Ruma ne sakup te Iyurupa. Insulat din seini taheed te naprisu sikandin puun te pegwali rin te Meupiya ne Panugtulen meytenged ki Hisu Kristu.

Ka an-anayan ne tuyu ni Pablu te migsulat te seini ne baseen, su egkeupian sikandin ne egpasalamat te migmalintutuu diye te Pilipus tenged te dasag ne impeuyan dan kandin eyew te pegbulig kandin te seeye ne timpu. Ka igkarangeb ne tuyu din te migsulat kayi, su eyew egkabagget sikandan wey egkalig-en ka pegpalintutuu ran minsan te kalised ne migginguma kandan wey minsan degma diye te kandin. Migtambahan sikandan ni Pablu ne keilangan ne egpariralem sikandan iling te pegpariralem ni Hisus te kayi pad sikandin te kalibutan. Impasuman-suman din man-e sikandan ne tenged de te keupiya wey keyid-u te Manama wey te pegpalintutuu ran ki Kristu ne naluwas sikandan. Ne kenad ne keilangan ne egsalig pad sikandan te Balaud ni Muwisis wey te tuluuwen te me etew. Migsulat man-e sikandin meytenged te kahale wey keupianan ne igbehey te Manama te seeye se nasabeka diye ki Kristu.

Ka nasulat te seini ne baseen

Igpewun-a 1:1-11

Ka kahale ni Pablu te ingkawali e si Kristu 1:12-30

Ka peg-ugpe due ki Kristu 2:1-2:18

Si Timutiya wey si Ipapruditu 2:19-30

Ka pegpaney-paney meytenged te me kuntere wey te me kalised 3:1-4:9

Si Pablu wey ka me alukuy rin ne matig-Pilipus 4:10-20

Ka katammanan 4:21-23

1 ^{1a} Sikeddiey si Pablu ka migpeuyan te seini ne sulat, duma ki Timutiuyu; me uripen key ni Kristu Hisus. Eg pangemusta key te langun ne keet-etawan te Manama ne nasabeke e due ki Kristu Hisus ne matig-Pilipus duma te me pangulu te migmalintutuu wey te me talagbulig kandan.

² Ka keyid-u wey keupianan ne egpuun te Manama ne Amey ta wey te Magbebaye ne si Hisu Kristu, egkaangkem niyu.

Ka pegpasalamat wey peg-ampu ni Pablu

³ Eg pasalamat a te Manama ne impamakey ku tagse egkasuman-suman ku sikaniyu. ⁴ Tagse eg-ampu a kaniyu langun, eg-ampu a duma te kahale ⁵ tenged te pegbulig niyu keddied te pegpangguhud te Meupiya ne Panugtulen puun te pegbunsud niyu te pegpalintutuu, taman kuntee. ⁶ Nakanengneng a iya ne ka Manama ne iyan migbunsud te meupiya ne himu due te kaniyu ka egpabulus te himu rin taman te egkeimpusan e te aldew te peglibed ni Hisu Kristu. ⁷ Eleg iya ne iling kayi ka eggeramen ku meytenged kaniyu langun, uya su dakel ka geyinawa ku kaniyu. Su nakasawit kew duma keddied te pegbulig te Manama te pegkaprisu ku, wey minsan te pegpangatarengan ku wey pegpamalehet ku meytenged te Meupiya ne Panugtulen. ⁸ Nakanengneng ka Manama ne amana a naalimengawi kaniyu langun tenged su miggeyinawaan ku sikaniyu iling degma te peggeyinawa ni Kristu Hisus kaniyu.

⁹ Eg-ampu a ne egkalig-en pad ka peggeyinaweey niyu wey egkatimulan pad degma ka katuenan niyu wey ka peg-ila niyu ke nekey ka malehet, ¹⁰ su eyew egpekeila kew ke nekey ka amana ne meupiya, eyew egkeyimu kew ne malinis wey ware igkarew-ey kaniyu taman te peglibed ni Kristu. ¹¹ Ne egkataman, egkamatareng iya ka batasan niyu wey ka langun ne eggimuwen niyu^b pinaahi te geem ni Hisu Kristu, eyew egkasaye wey egmabantug ka Manama.

Ka kahale ni Pablu te ingkawali e si Kristu

¹² Me suled, egkeupian a ne egpakataha kew, ne ka neyitabu keddied amana egpakabulig te pegpeempet te Meupiya ne Panugtulen. ^{13c} Ne tenged due, egpakataha seeye se langun ne sundalu ne talagbantey diye te palasyu wey ka langun ne etew te naprisu a tenged te pegpamakey ku ki Kristu. ¹⁴ Tenged te pegkaprisu ku, nalg-en ka pegsalig te me suled ta te Magbebaye, wey ware pegkehe dan wey pegkaaldekan te pegpangguhud te lalag te Manama.

¹⁵ Malehet iya ne due duma ne migwali meytenged ki Kristu ne puun de te pegkeimma ran keddied, wey egkeupian de ne egpakig-apul. Piru due mule

^a 1:1 Himu 16:12. ^b 1:11 Te Grigu: egkapenu te behas te pegkamatareng.

^c 1:13 Himu 28:30.

duma ne meupiya ka tuyu dan. ¹⁶Migwali sikandan tenged te geyinawa ran keddied su nakataha sikandan ne impeuyan a te Manama kayi eyew te pegpangatarengan meytenged te Meupiya ne Panugtulen. ¹⁷Ka tuyu te seeye se duma ne migwali meytenged ki Kristu, kene ne meupiya, su egkeupian de sikandan ne egkatimulan perem ka kalised ne in-antus ku kayi te prisuwan.

¹⁸Piru balahad e! Egkahale e pad ke igkawali si Kristu minsan nekey ka tuyu, mareet ma wey se kene. Uya, egpabulus a ka egkahale ¹⁹su nakanengneng a ne pinaahi te peg-ampu niyu keddied wey te pegbulig te Panisingan ni Hisu Kristu, seeye se neyitabu keddied, egpakaluwas bes keddi. ²⁰Amana a egkabagget ne eg-iman-iman wey egpallateng ne ware egkeyimu ku ne igkeyilew ku. Igkeupii ku ne egmabulut a ka eglalag su eyew egkareyrey si Kristu pinaahi te pegkeetew ku, neuyag e ma wey se warad. ²¹Su meytenged keddied, ke egkeuyag e pad, egkareyrey si Kristu, ne emun ke egpatey e ma, ne meupiya pad iya su diye ad e ki Kristu. ²²Emun ke egkeuyag e pad, egpekeyimu e pad te egkapulusan ne himu ku. Piru wara a nakataha ke hendei ka eg-alamen ku. ²³Napinpiniyet a ke hendei te daruwa ka eg-alamen ku. Iyan ku perem igkeupii ne eg-engkeran kud ka seini ne umul wey egduma ad e ki Kristu, su sika iya ka meupiya, ²⁴piru tenged kaniyu, keilangan iya ne egkeuyag e pad. ²⁵Ne puun su nakasihuru ad e rue, nakataha a ne egkeuyag e pad iya eyew egkeehet pad ka pegpalintutuu niyu wey egkatimulan pad ka kahale niyu due te kamalehetan. ²⁶Ne eyew te peglibed ku due te kaniyu, egkanasnasian niyu egkasaye si Kristu Hisus tenged keddied.

²⁷Ne minsan nekey ka egkeyitabu, keilangan ne ka peg-ugpe niyu, egpekegsukub te pegpanulu diye te Meupiya ne Panugtulen meytenged ki Kristu. Ne eyew minsan ke egpekeenduen e ma wey se kene, wey ke egpakarineg e re meytenged kaniyu, egpakataha a ne nalg-en e ka pegsabeka niyu, wey nasabeke e ka me suman-suman niyu ne egpakannekal para te pegpalintutuu ne impanulu diye te Meupiya ne Panugtulen. ²⁸Ne kene kew en iya kaaldeki te seeye se egkuntere kaniyu, tenged su ka kabulut niyu, sabeka ne palinneu kandan ne egdereetan sikandan te Manama, ne sikaniyu egluwasen kew mule. Ne sika se langun, himu te Manama. ²⁹Su kene ne iyan de intuhut te Manama kaniyu ka pegpalintutuu wey pegsalig ki Kristu, ke kene, ka peg-antus degma tenged kandin. ³⁰^d Ka me keyirapan ne egkabayaan niyu, iling ded te nakita niyu ne me keyirapan ne nabayaan ku. Ne iling ded due kuntee te narineg niyu ka egkeula-ula ku.

Ka pegpariralem ni Kristu

2 ¹Me suled, nakapabagget ded kaniyu ka pegsabeka niyu ki Kristu? Nakapahale ded ka geyinawa rin kaniyu? Nasabeke kew red due te

^d 1:30 Himu 16:19-40.

Panisingan te Manama? Duen naan ded geyinawa wey keyid-u niyu te tagse sabeka? ²Ke iling ma rue, eghangyu a kaniyu ne pasabsabutey kew ka tagse sabeka, paheyinaweey kew, wey sabekaa niyu ka suman-suman niyu wey ka katuyuan niyu eyew egkakumplitu e ka kahale ku. ³Kene kew himu te minsan nekey ne para re te keupianan niyu wey puun de te hambug niyu, ke kene, pariralem kew wey sumsumana niyu ne meupiya pad ka duma kuntere kaniyu. ⁴Keilangan ne ka tagse sabeka kaniyu, kene ne iyan de egsumsumanen ka kandin ne keupianan, ke kene, ke nekey degma ka keupianan te duma. ⁵Keilangan ne ka suman-suman niyu egpekeiling te ki Kristu Hisus: ⁶Su minsan Manama sikandin, piru imbalahad din ka pegka-Manama rin. ⁷Ke kene, in-engkeran din sika wey insaluub din ka batasan te uripen wey migpekeetew sikandin ne iling te me etew. ⁸Te neyimu e sikandin ne etew, impariralem din ka pegkeetew rin wey migparuma-ruma sikandin te suhu te Manama minsan kamatayen—ka kamatayen din diye te krus. ⁹Purisu amana iparibabew sikandin te Manama wey migngaranan te ngaran ne labew te langun ne me ngaran. ¹⁰^e Purisu egpanimbuel ka langun ne diye te langit wey ka kayi te tane wey ka diye te diralem te tane te pegtahud te ngaran ni Hisus. ¹¹Ne ka tagse sabeka^f eg-angkene ne si Hisu Kristu ka Magbebaye, ne puun due egmabantug ka Manama ne Amey.

Layag kew kayi te kalibutan iling te bituen

¹²Me pinalangge ku ne me suled, te duen e pad te kaniyu amana kew migpalintutuu te Manama. Ne labi en iya kuntee te wara ad due te kaniyu, pakannekal kew duma te kaaldey wey pegtahud eyew te peggipenga te kaluwasan niyu. ¹³Su ka Manama ka egweil due te kaniyu eyew egkeupian kew ne eggimu te igkeupii rin wey eyew egpekeyimu kew te igpeyimu rin kaniyu.

¹⁴Himuwa niyu ka langun te ware pegsagsahukul wey pegpaapuley ¹⁵^g eyew ware igkabayung kaniyu wey egmeupiya ka batasan niyu te me anak te Manama. Ne ware igkarew-ey rin te peg-ugpe niyu te seini ne kalibutan ne in-ugpaan te me etew ne mareet wey makasesale. Keilangan ne eglayag kew diye te taliware dan iling te me bituen ne miglayag diye te aw-awangan ¹⁶taheed te egpangguhud kew kandan te lalag ne egbehey te umul ne ware egtamanan. Ke eggimuwen niyu sika, egpakapeggal a te aldew te peglibed ni Kristu ne due karuan te innimu ku due te kaniyu. ¹⁷Ka pegpalintutuu niyu wey ka pegsimba niyu, hendue te igpanubad niyu diye te Manama. Ne ka langesa ku, kema ke keilangan ne igpatihis duma te seeye se igpanubad niyu. Emun ke egkeyitabu sika, egkahala a duma kaniyu langun. ¹⁸Ne sikaniyu degma, keilangan ne egkahale kew degma duma keddiey.

^e 2:10-11 Isa 45:23 (LXX). ^f 2:11 Te Grigu: tagse be-be. ^g 2:15 Diy 32:5.

Si Timutiya wey si Ipapruditu

¹⁹Ke igtuhut te Magbebaya ne si Hisus, egpallateng a ne igpakapeenduen ku si Timutiya te kaniyu te mahaan, su eyew egkabagget e pad te guhuren din meytenged kaniyu. ²⁰Warad e egpekeiling kandin kayi ne malehet ne egkasasew meytenged kaniyu. ²¹Su ka duma, iyan de egsumsumanen ka kandan ne igkeupii, ne kene ne sika se igkeupii ni Hisu Kristu. ²²Piru nakataha kew e ne meupiya mule ka batasan ni Timutiya. Impeiling ku sikandin te anak ku tenged te pegbulig din keddied te pegpangguhud te Meupiya ne Panugtulen. ²³Purisu egpallateng a ne igpaapas ku igpeendue sikandin te kaniyu ke egkatahaan kud e ke nekey ka egpangkusan ku kayi. ²⁴Piru due pegsalig ku te Magbebaya ne egpekeenduen e red degma te kaniyu te kene egkaluhey.

²⁵Nakasuman-suman a ne keilangan ne igpalibed ku due te kaniyu si Ipapruditu, ka suled ku, duma ku te himu, wey duma ku degma ne sundalu ni Kristu. Sikandin ka impiyalan niyu wey impeuyan kayi eyew te pegbulig keddied. ²⁶Amana sikandin naalimengawi kaniyu langun wey nabantalan te nakarineg kew ne migderalu sikandin. ²⁷Malehet iya ne migderalu sikandin wey egpatey e perem. Piru ingkeyid-u sikandin te Manama, ne kene ne sikandin de ka ingkeyid-u, su minsan sikeddied degma su kene egkeupian sikandin ne egmekeg-untud-untud e ka kalaggew ku. ²⁸Purisu amana a egkabagget ne egpalibed kandin due, eyew egkahale kew ke egkakita niyu man-e sikandin wey eyew egkaaw-awaan en ubag ka kalaggew ku. ²⁹Ne dawata niyu sikandin isip suled niyu diye te Magbebaya duma te dakel ne kahale. Tahura niyu ka etew ne iling kandin ³⁰su hapit e perem sikandin namatey tenged te himu rin ne impeyimu kandin ni Kristu. Nakataha ka umul rin te karereetan tenged te pegbulig din keddied ne ware niyu mule neyimu.

Ka pegkamatareng puun te pegpalintutuu ki Kristu

3 ¹Na, me suled, kahale kew tenged su duen kew e te Magbebaya. Kena a egkapelaan ne egsulat iling te nasulat kud e kaniyu tenged su para seini te keupianan niyu. ²Bantey kew te maddeet ne me etew ne egpekeiling te me asu ne egpehes kaniyu egpatuli eyew egkaluwas kew kun. ³Piru sikanta mule ka malehet ne me tinuli su migsimba ki te Manama pinaahi te Panisingan din. Ware ki migsalig te hinimuwan te etew iling te pegpatuli, ke kene, migpeggasal ki mule meytenged ki Kristu Hisus. ⁴Piru duen iya perem katarengan ku ne egsalig te iling due. Ke duen ma egsuman-suman ne due katarengan din ne egsalig te iling due, labew ad en iya mule. ⁵^h Su kema, te nawaluwan e pad ka miglesut,

^h 3:5; a Rum 11:1; b Himu 23:6; 26:5.

intuli ad e. Igkarangeb, miglesut a ne Hudiyu iya ne nabuhal puun te tribu ni Binhamin. Igkatelu, telek a ne Hudiyu wey sabeka a ne Parisiyu ne amana migtuman te Balaud te Manama. ⁶ⁱ Igkeep-at, imbaybayaran ku ka migmalintutuu puun te pegtuman ku te tuluuwen ta. Ne timul pad due, ke meytenged te pegtuman te Balaud te Manama, ware egpakarewey keddied due. ⁷Piru seeye se in-isip ku dengan ne due karuan, kuntee warad karuan due tenged ki Kristu. ⁸Malehet iya ne eg-isipen ku ne ware karuan te langun ke igpeg-iling ku te peg-ila ku ki Kristu Hisus ne Magbebaye ku. Sikandin ka egpuunan ne mig-engkeran ku ka langun, wey eg-isipen ku naan de sika ne basura eyew egpekeile e pad iya ki Kristu ⁹wey eyew egkasabeka key e kandin. Wara a isipa te Manama ne matareng tenged te pegtuman te Balaud, ke kene, in-isip a nikandin ne matareng tenged te pegpalintutuu ku ki Kristu. Igbehey te Manama ka sika ne pegkamatareng ke egpalintutuu ki ki Kristu. ¹⁰Egkeupian a ne egpekeile e pad ki Kristu wey egkaheraman ku pad ka geem te pegkeuyag din. Egkeupian a degma ne egpekegtalad key te me peg-antus din wey egpekeiling a kandin te kamatayen din ¹¹eyew ke nekey ma, eg-uyahen e red te Manama keureme.

Ka pegpakannekal taman te egkaangken ka dasag

¹²Kene ne iyan ku igpasabut due ne menu natuman kud e sika se langun, wey kena ad e egkaseyyup. Piru egpakannekal a eyew egkaangken ku sika, su sika iya ka katuyuan ni Kristu ne in-alam a nikandin. ¹³Me suled, nakanengneng a ne ware ku pad natuman sika. Piru ka innimu ku kuntee, inlingawan kud e ka nanlihad e ne himu ku, su seeye naan de ka egpakannekalan ku ka ware pad migginguma. ¹⁴Egpabulus a ka egpakannekal iling te etew ne eglungkesu eyew egkaangken ku ka dasag ne iyan sika se peg-alam te Manama keddi ne egpeendiyeen te langit pinaahi ki Kristu Hisus.

¹⁵Purisu, sikanta langun se matesan e se pegpalintutuu, keilangan ne iling due ka egsumsumanen ta. Ne emun ke due me duma niyu rue ne kene ne iling due ka egsumsumanen, ka Maname e ka egpasabut kandan. ¹⁶Piru keilangan ne iyan te re egpabulusan te eg-ikul ka nasabut tad e.

^{17j} Me suled, sabeka kew langun ka eg-iling keddied, wey tengtengi niyu seeye se mig-iling te pegbebatasan ney. ¹⁸Su sumale te layun ku eglalaha kaniyu dengan, wey minsan kuntee eglalahen ku red seini duma te pegsinehew ku, masalig ka egkahi ne Kristuwanen e sikandan, piru egkakita diye te pegbebatasan dan ne ware de diye te kandan ka kamatayen ni Kristu diye te krus. ¹⁹Te katammanan, karereetan ka egkeyingumaan dan tenged su iyan dan manama ka igkeupii te me lawa

ⁱ 3:6 Himu 8:3; 22:4; 26:9-11. ^j 3:17 1Kur 4:16; 11:1.

ran,^k wey igpaambug dan ka egpekeyilew perem kandan, wey iyan dan de egsumsumanen ka kayi te kalibutan. ²⁰Piru sikanta mule, ka langit ka malehet ne ugpaan ta. Ne diye egpuun ka igkabagget ta te egtetahad ne Manluluwas ta ne si Hisu Kristu. ²¹Egliwanan din ka seini se mahuye ne lawa ta te egpekeiling te lawa rin ne tetelesi. Eggimuwen din sika pinaahi te geem din te pegmandu te langun.

Ka katammanan ne pegpanulu ni Pablu

4 ¹Purisu me suled ku ne inggeyinawaan ku wey ingkaalimengawi ku, sikaniyu ka nakapahale keddi wey ka unag isip kuruna te keddiey ne himu. Sikan naa, lig-en kew diye te Magbebaye, me pinalangge ku. ²Egbanasalan ku si Iyudiya wey si Sintiki ne egpeup-upianey e sikandan tenged su nasabeke e sikandan diye te Magbebaye. ³Uya, eghangyuen ku degma sikeykew se egkasalihan ku ne duma ku, ne egbulig te sika ne me malitan. Migpakannekal sikandan ka migpangguhud te Meupiya ne Panugtulen duma keddiey, ki Kliminti wey te seeye se me talagbulig te himu ku. Sikandan sika, nasulat e se me ngaran diye te Libru te Umul.

⁴Kahale kew tenged te Magbebaye. Eg-abayan ku te egkahi: kahale kew. ⁵Keilangan ne egkatahaan te langun ne etew ne maayad-ayad kew te duma. Mahaan e ka peglibed te Magbebaye. ⁶Kene kew kalaggew te minsan nekey, ke kene, pinaahi te peg-ampu niyu, buyua niyu te Manama ka keilangan niyu duma te pegpasalamat niyu. ⁷Ne emun ke eggimuwen niyu sika, egbehayan kew te Manama te kene egkatirew ne keupianan te pusung niyu. Ne sika ka egtameng te pusung niyu wey te suman-suman niyu puun su duen kew e ki Kristu Hisus.

⁸Te katammanan me suled, iyan niyu sumsumana ke nekey ka meupiya wey ka egkasaye: ka malehet, ka egkatahud, ka matareng, ka malinis ne himu, ka tetelesi, wey ka egkareyrey. ⁹Himuwa niyu ke nekey ka natuenan niyu, narawat niyu, narineg niyu, wey ke nekey ka nakita niyu kayi te keddiey. Ne ka Manama te keupianan ka egduma kaniyu.

Ka pegkahale ni Pablu te migbulihan sikandin

¹⁰Amana ne dakel ka kahale ku diye te Magbebaye tenged su nasasew kew red man-e keddiey. Nakataha a ne nasasew kew red dengan keddi, piru ware timpu ne impakapapitew niyu sika. ¹¹Ne kene ne iyan ku inalag te iling kayi ne menu nakulangan a, su nateu ad e ne egkabennalan ke nekey ka kayi te keddiey. ¹²Nakabaya ad e te warad iya egkeyimu, wey nakabaya ad e te migmatubung a. Minsan nekey ka egkeula-ula ku, ke egkabulung e ma wey se eggutasan, ke duen ma egkeyimu ku wey se ware, nateu ad e ne egkabennalan. ¹³Egkeyimu ku ka langun pinaahi ki Kristu ne iyan egbehey keddiey te kanekal.

^k 3:19 Te Grigu: ka getek dan ka manama ran.

¹⁴Piru meupiya kew su migbulihan a nikaniyu te me keyirapan ku.
¹⁵Nakanengneng kew e matig-Pilipus, te peg-awe ku due te kaniyu te prubinsya te Masidunya, te timpu ne egbunsud ad e due te kaniyu ka egwali te Meupiya ne Panugtulen, sikaniyu re iya ka migmalintutuu due ka migbulig te keilangan ku, wey warad e duma. ¹⁶^{l m} Su minsan ka diya a te Tisalunika, kapapila kew migpeuyan te igbulig niyu keddiedy. ¹⁷Kene ne inlalag ku sika ne menu egkeupian a ne egpabehey kaniyu te dasag, ke kene, egkeupian a ne egpakarawat kew te balesⁿ puun te keupiya niyu. ¹⁸^o Ne kuntee, duen e ka langun ne keilangan ku, dakel pad iya nasi wey warad e kulang, tenged su narawat kud ka impeuyan niyu ki Ipapruditu. Ne egpekeiling seeye te meemut ne halad, ka ighalad diye te Manama ne egdawaten din wey igkahale din. ¹⁹Ne ka Manama ku ka egbehey te langun ne keilangan niyu sumale te karakel te karatuan din tenged su nasabeka kew e diye ki Kristu Hisus. ²⁰Egdayanen ta te ware egtamanan ka Manama ne Amey ta. Malehet iya.

Ka katammanan ne pegpangemusta

²¹Ipangemusta a te langun ne keet-etawan te Manama ne nasabeka diye ki Kristu Hisus. Egpangemusta degma kaniyu ka me suled ta ne duma ku kayi. ²²Egpangemusta degma kaniyu ka langun ne keet-etawan te Manama kayi, labi en iya ka diye te sakup te palasyu ni Sisar.

²³Ka keupiya wey keyid-u ne egpuun te Magbebaye ne si Hisu Kristu, egkaangkem niyu.

^l 4:16 Himu 17:1. ^m 4:15-16 2Kur 11:9. ⁿ 4:17 Te Grigu: behas ne egtulin.
^o 4:18 Iks 29:18.